

מסורת הש"ס

כל שעה פרק שני פסחים

מא.

עין משפט
גזר מצוה

קעז א ב מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה ז ח סמג
לאון ש:
קעח ג מ"י פ"ו מהל'
חמץ הלכה ו טור
ש"ע א"ח סימן תפא
סעף ד:
קעט ד ה ו מ"י פ"ח
מהלכות ק"פ הל' ו
סמג לאון ש:
קפ ז מ"י פ"ט מהלכות
שבת הלכה ג:
קפא ח מ"י פ"ח מהל'
ק"פ הלכה י:

רבינו חננאל

ת"ר ובשל מבושל במים,
אין לי אלא במים, שאר
משקים מנין, אמרת קל
וחומר מה מים שאין
מפיגין טעם הבשר אסור
שאר משקין שמפיגין
טעמו של בשר אינו דין
שאסור, ר' אומר במים,
אין לי אלא במים שאר
משקין במים, מי פירות
מנין, ת"ל ובשל מבושל
במים מכל מקום, ל"ר
דמפיק ליה מלשון בשול
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אסור
הוא, ות"ק דממעט מכח
הפנת הטעם צלי קדר
מותר שאינו מפיג טעמו.
ות"ק דמיימי ליה לשאר
משקין בק"ו ובשל מבושל
מאי עבדי ליה, מבעי
אפילו צלי קדר, כיון שהוא
עשוי כמין בשול אסור
אחר שצלאו או צלאו
אחר שבשלו חייב, וכו'
ויסי דתני יוצאין ברקיק
השרוי אבל לא במבושל
ל"ר יוסי שלא נימוח, הרי
זה אפיו הוא, כיון שבשול
יצא מותר צלי, והרי הוא
כמבושל, כך זה הבשר
אפי"פ שצלאו, כיון שבשול
יצא מותר צלי, והרי הוא
כמבושל, צלאו כל צרכו
בנו דשרוי חרוכא פטור,
כיון אינו חרוכא אל על גא
ועל מבושל, פירוש גא
אברים, כגון שצנצה מעט,
אבל בשר חי לגמרי דלא
עבר באש כלל אינו חייב,
אמר רב חסדא המבשל
בשבת בחמי טבריא פטור,
דלאו תולדות אור הן,
פטור שבשולו בחמי טבריא
פטור, אמר רבא ועובר
משום דבעינן צלי אש
ולכ"א, אמר רבא אכל גא

לא שמיע ל' בלומר לא סבירא ל' אף על גב דתניא כוותיה
קסבר מתניתין פליגי:
מדאמר שמואל אין הלכה ברבי יוסי. השתא מדמי חומץ
לחרוסת וע"כ נראה לר"י דעולא דאמר לעיל בין כך
ובין כך אסור משום לך לך אמרינן
נזירא סחור סחור לכרמא לא מקרב
פליג אדרב כהנא דהא רב כהנא דאמר
אכל לתוך חרוסת לדברי הכל ישרף
ולעולא לא אסר אלא משום לך לך
אמרינן: מאי לאו מדא מצמת
מחמע. קשה לר"י דלעיל קאמר י"א
אף נותן את החומץ ואח"כ וכו' ופרין
ולוקמא כר' יוסי דאמר שורן צחומץ
וחומץ צחומץ משמע דתנא קמא דש
אומרים היינו ת"ק דר' יוסי דלית ליה
דחומץ צחומץ אפילו הכי קאמר נותן
הקמח ואח"כ נותן את החומץ אלא
קסבר אע"ג דלא צחומץ חמוצי נמי
לא מחמע ואורי' דלעיל איירי לפי
המסקנא דהכא:

אין מבשלים את הפסח לא במשקין
ובו' תימה למה שנא' כאן אי
משום דתני ירקות שלוקות מצולות
א"כ מנא הוה לן לטות צחומץ
אחריו: איבא בינייהו צ"י קדר.
פ"י אי לוקה עליו אי לא אכל לכולי
עלמא פסול הו' וקשה נמי אית ביה
דלגי מחמת ד"ה הוא א כדאמרינן בריש
כ"ד לולין (לקמן עה): נתפ מרוטב על
החרס וחזר עליו יטול את מקומו ג נגע
בחרס על מנור יקלף את מקומו ונ
שאר משקין לא אינטריך למילף אלא
לענין מלקות אכל פסיטא דלכל הפחות
איכא עשה דכי אס ללי אש וא"ת
והיכי יליף שאר משקין מק"ו והא אין
וחומר אינו אלא מנהל דציסול דקרא
אורי' אף צשאר משקין:

אמר רב כהנא הא מני ר' יוסי
היא. תימה דרב כהנא
דמוקי לה כרבי יוסי לרבנן האי צשל
מבושל מאי עבדי ליה דללאו ואחר כך
צישלו לא נריך קרא דמסבירא ידעינן
דציסול מצטל הללית דאמר רבי
יוסי גבי מנהל יוש לומר דרב כהנא
סבר דרבי יוסי יליף מצשל מבושל
דציסול מצטל אפייה:

אבל לא במבושל. פ"ה דציסול
מצטל ליה ממורת לחם ולפי'
מייירי צצילתו רכה דצילתו עצה לא
נפיק ממורת לחם דכפירשתי לעיל ור"י
מפרש דמייירי צצילתו עצה ופסולה
משום מנה עשירה ומייירי דכי היכי
דסבר רבי יוסי דציסול מפיך ליה
ממורת אפייה לשוויה מנה עשירה

כאילו לא נאפה ה"ג גבי פסח עקר מייניה צישול שם לליה:
עולא אמר אפי' תימא ר' מאיר וכו'. הכל מדמי פסח לציסול
מנה והיינו דלא כמסקנא דכ"ד מצרכין (בשרות דף לה):
דקאמר התם עולא משמיה דר' יוחנן שלקות מצרכין עליהם שהכל
דציסול מצטל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

לחרוסת קאמר. מי אית לך דרבנן נמי לחרוסת פליגי: לא סבירא
לי אלא בחרוסת נמי שרי והלכה כמותן: כווסיה דרב כהנא
מסבירא. דאמר רבנן לחרוסת לא פליגי וכי אמר שמואל הלכה
כחכמים אחרדל קאמר: אין הלכה כרבי יוסי. דאמר לעיל חומץ
צחומץ: מאי לאו. מדלא צחומץ חמוצי
שהתחילו לינפח כבד אלאמא וס' כשאר
משקין הוא אחמוצי נמי מחמע את
הניתן ממחלה לתוכו כדרב כהנא
אלמא שמואל כרב כהנא סבירא ליה
וכי קאמר שמואל הלכה כחכמים
אחרדל קאמר ולא לחרוסת: לא מילמס
למית. את שהתחילו להחמין ולא מחמע
נמי את הניתן לתוכו דלא הו' כמית:
כמית. ובשל מבושל צחומץ: שמפיגין
טעמן. שנותנין בו טעם שלהן: ובשל
מבושל. רביא הוא דהו' ליה למכתב
גא ומבושל: ללי קדר. שמצטלין אותו
בקדירה צלל מים וצלל שום משקה
אלא מים הנפלטין משמנו. למאן דיליף
לה מק"ו הכא שרי לרבי דיליף מרביא
האי נמי צשל מבושל הוא: חייב
מלקות על ארילתו: ר' יוסי היא.
דאמר צישול לאחר צישול הוא:
יוצאין ידי חובת מנה צרקין השרוי
במצטלין לאחר אפייתו ואף על פי
שממסמסם לחם הוא כל זמן שהוא
קיים שלא נימוח לגמרי וכן במבושל:
אכל לא במבושל. דלאו לחם קרינא ביה
ואע"פ כסבר נאפה צחומץ הואיל וחזר
וצישלו צישלו ממורת לחם: שאני הכא.
דכרבי קרא ובשל מבושל דהו' ליה
למכתב ומבושל וגזירת הכתוב היא
בפסח: יכול ללאו כל צורכו. ואח"כ
צשלו יהא חייב והאי תנא הוא דאמר
לעיל ללאו ואח"כ צישלו חייב. לישנא
אחריתא יכול ללאו כל צורכו דשויא
חרוכא כדמפרש תו חייב דלאו צלי
אש הוא אלא קלי אש ושרוף וזה עיקר
וראשון אינו כלום דההוא תנא כיון
דרבי קרא ללאו ואחר כך צישלו מה
לי שויה חרוכא מה לי לא שויה:
חרוכא. שרוף. חי. לגמרי שלא נכלה
כלל: גא. צלי ואינו צלי: יכול יהא
מוסר. לאכול ממנו חי לכתחלה דאפי'
אסורא נמי ליכא תלמוד לומר אל
תאכלו ממנו נא כי אס צלי אש ולא זה
שאינו צלי והו' לאו שצכללות והאי תנא
סבר אין לוקין על לאו שצכללות:
דאמרי פרסאי אצרינן. אותה לליה
צגלשון פרקי קרייה אצרינן צגלשון
קודש קרי גא: חמי טבריא. מעניות
רומחין: פסח שציסול צחמי טבריא
חייב. על ארילתו וקא סלקא דעתך
משום דלא תאכל מבושל: דלאו פולדוס
אש היא. הלכך לאו צישול הוא דליהוי

חייב משום אכ מלאכה: משום צלי אש. לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
בדדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולאו משום צישול:

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול האפייה ה"ג צישול מבושל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

חייב משום אכ מלאכה: משום צלי אש. לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
בדדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולאו משום צישול:

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול האפייה ה"ג צישול מבושל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

חייב משום אכ מלאכה: משום צלי אש. לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
בדדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולאו משום צישול:

לרבי יוסי דאית ליה הכא גבי מנה דציסול האפייה ה"ג צישול מבושל מהם שם ירק ודמי ע"כ לא קאמר רבי יוסי אלא דבעינן טעם
מנה^ה ועולא לטעמיה דלא צעי לחחיא הכא טעמא דרבי יוסי דבעינן טעם מנה והתם נמי קאמר דלרבי יוסי מצרכין שהכל
אכל

חייב משום אכ מלאכה: משום צלי אש. לאו דלא תאכל כי
אס צלי אש איכא ולא לאו דציסול וסבר לוקין על לאו שצכללות:
בדדיא. דחייב רב חסדא משום צלי אש ולאו משום צישול:

(א) [ענין קד: וס"ג].
(ב) [לעיל מ. א] [מסכתא
פ"ה הי"ע]. (ד) בשרות לה:
(ה) [נ"י מוס' חולין קטו.
ד"ה שאלין]. (ו) שבת מ.
(ז) יוותר נכון לגרסא מאי
חייב דקאמר]. (ח) ב"מ
קטו: (ט) [ג"י הכ"מ בפרק
ח' מהלכות ק"פ דין ד'
אמר אמי אכל גא לוקה
וכי רבא אמר אין לוקין על
לאו שצכללות וכו' הכ"מ
עוד בפרק י"ח מהלכות
סנהדרין דין ג' וע"ע מ"ש
הכ"מ פ"ה מהלכות מורות
דין ח' ויחיה לגרסאם
מ"ש חוס' שבת דף כב:
ד"ה גזירה ועוד שם ע:
ד"ה טוע וכו' דלון מהדק'
להקדים רבא לאפי' וכו'
בבא דוכתי וכו' ר"ה ר"ה
פ"ד דכ"מ סימן י"ט שאל
מלתי צכל ש"ס ששקט
דכ"ר רבא קודם וכו' ע"ש.
(י) ש"ך לעיל במסנה
(כ) [ג' ד"ה ט"ד ע"ה].

תורה אור השלם

1. אל תאכלו ממונו ב'א
ובשל מבושל בפנים כי
אם צלי אש ראשו על
קרעיו ועל קרבו.

שמות יב ט

הגהות הב"ח

(א) גבי אין הלכה כרבי
יוסי מאי לאו מדא מצמת
חמוצי נמי מחמעא כלי'
ומיותו למנוח הוא ויחית
ד"ה נמחק: (ב) ש"ח ד"ה
מאי לאו וכו' אלא בשאר
משקין אחמוצי כלי' ששקט
הוא נמחק:

מוסף רש"י

יוצאין ברקיק השרוי.
במים. ידי אכילת מנה של
מנה וקרינן ביה לחם עמי
(בבבכות לה).

מוסף תוספות

א. מחמת הקדירה
כשמחממו ומבשלו. תוס'
ר"פ. ב. שנתבשל שם
מחוס התנור. רש"י שם.
ג. אפי"ג דליכא קרא. ח'
ה"ן. ד. דהא הו' תחילתו
עשה וסופו סופנין. תוס'
ר"פ. ה. פ"י טעם מצה
לחם עוגי, אבל לחם מיהא
הו' מוס' שאנן.